

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in četrte po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne pošte vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se pošiljajo brez frankiranja. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frano Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati navedene, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Dunaj 11. marca. V budgetnem odseku avstrijske delegacije je Andrassy rekel, da obsedenje Bosne nij v namenu vlade in da pred kongresom se tudi mobiliziral ne bode. Andrassy dementira vse glasove o pripravah za mobilizacijo. Potem je naštel podrobno avstro-ogerske interese, in katere izpremembe se ne smejo trpeti. Ta skrivni del razložbe je vzbudil senzacijo in je tudi na opozicijo (Giskra-Kuranda) najgloblji vtis naredil.

Carigrad 11. marca. Grški prostovoljci v Epiru so bili popolnem tepeni; pokoj je zopet narejen. — Mehemet-Ali je imenovan začasno za vojnega ministra.

Atene 11. marca. Vstaši v Macedoniji so vzeli Platanos in Rapso, pretrgali so zveze mej Macedonijo in Tesalijo in so dekretirali pridruženje z Grško. — Vstaši v Epiru prosijo pomoči.

Razložba Andrassyjeva.

Na Dunaji so se delegacije sešle in voditelj naše vnane politike, grof Andrassy, je predložil svojo znano terjatev, naj se mu dovoli kredit 60 milijonov, da bode mogel s tem večjim naglasom govoriti na prihodnjem kongresu. To svojo terjatev je Andrassy podprl z obširnejšo razložbo stvari v odseku ogerske delegacije. Mirovni pogoji, dejal je, niso še avtentični. V tej obliki, kakor so znani, ne zdé se njemu taki, da bi jih naša monarhija sprejeti mogla, a on upa, da se bodo na kongresu še premeniti dali. Opomnil je dalje,

da so nekateri še pred malo časom Rusijo kot nezmožno slikali, ki niti ne bode mogla s Turčijo boja izbojevati, a denes jo malajo, kakor da bi vsej Evropi nevarna bila. To je nasledek „telegrafnega časa“, ker se javno mnenje opira na kratka telegrafična naznanila in za to iz enega v drug ekstrem pada. Na kongresu bode situacija ugodnejša. Rusija je zaporedom izrekla, da poteza meč za zboljšanje stanja kristijanov, ne pa iz sebičnih namenov. Ta cilj in vojaški ruski uspeh sta dve gotovi stvari. Kar moremo mi zahtevati, je, da se bodo ti rezultati tako omejili, da ne bodo ni naši ni evropski interesi oškodovani. Glavni interes pa je ta, da po vojski pride stalen mir, ne pa stanje, iz katerega se rodi zopet vojska. — Govornik vidi v orijentu razbeljen metal, a modéla ne, v kateri bi se v pravo obliko vli. Andrassy je zoper to misel, kakor da bi bilo uže prekasno naše interese varovati. Zdaj je trenotek, ko bode Avstro-Ogerska vso moč na vago dela, za to je dozdaj to svojo moč hranila in štedila. Tudi če rusko-turški dogovoristopijo res v veljavo, potem je še le z jedno polovico Turčije odločeno, kako se bode z drugo polovico odločilo, ostane še odprto vprašanje.

Poleg te razložbe je Andrassy izdal tudi „rudečo knjigo“, ki ima naslov: Akti iz dopisov cesarskega ministerstva vnanjih stvari o orijentalnih zadevah. V teh aktih, ki pa ne prinašajo nič kar nij uže iz časnikov znano, razlagajo in dokazujejo uradna pisma to, kar smo baš mi Slovanje vedno trdili, da Turčija nij zmožna reform izvesti niti nij vredna, da bi nad kristijani vladala. — Razumeje se, da važnih skrivnih aktov, ki bi res zanimivi bili, Andrassy nij v rudečo knjigo dejal, kakor no-

beden diplomat ne nosi svojih skrivnostij na ulice.

Iz razložbe Andrassyjeve nijmo sicer nič novega čuli, kakor je iz navedenega vidno. Andrassy ima veliko upanja na kongres. Kmalu bomo videli s kako pravico. Sicer pa se menda uže denes kaže, da — z nobeno. Interesi Anglije in — Magjarije nijso več interesi Evrope, zato se ta ne bode vlekla za nje. Kako bode pa Rusija prišla na kongres (tudi če delegacije dovolijo Andrassyju 60 milijonov) to jasno pove ruski „Golos“, kateri piše: „Rusija bode z mirovno pogodbo prišla na kongres, z uveti, katere je Turčija sprejela. Če Anglija kaže potem na svoje trgovske interese in jih brani, bode Rusija v imenu blagostanja od nje osvobojenih narodov pri svojej pravici ostala. Avstro-Ogerska bode zahtevala nekih izprememb pri mirovnih uvetih, z utemeljevanjem, da mora s tem gibanje v svojem notranjem pomiriti — a ruski pooblaščenca bodo s ponosom na svoj narod pokazali, kateri z zložnim navdušenjem stoji okolo prestola carja-osvoboditelja in je pripravljen vreči se precej na sovražnike ruskega imena in ruske moči. Iz predstojećih vzrokov se mirovni uveti, kakor so s Turčijo dogovorjeni, ne morejo na kongresu premeniti. Poduk, ki ga bode Rusija dala svojim pooblaščencom, bode jako kratek: „Bodi vam vedno na mislih čast ruskega naroda; ne pozabite ni trenotka svojih bratov, ki so za osvobojenje kristijanov padli; verujte v brezmejno požrtvovalnost naroda, in žuganja protivnikov vas ne bodo strahovala! Vam je zaupana čast 80milijonnega naroda, in vi jo imate ščititi pred razžaljenjem.“

Listek.

Ženitovanjski običaji pri Ljutomeru na Štajerskem.

(Priobčuje A. B.—ž—č, kmet v Radslavcih.)

Veseli predpustni čas, kolendarska pošast, je minil. Koliko mišljenja, koliko upanja, pa koliko preglavice je delal ljudem rogati predpustni strijc. Brž ko je pretekel praznik sv. 3. kraljev, uže je cela občina vedela, kdo se bode, ali kdo se namerava v bližini omožiti ali oženiti. Babe klepetulje ti hvalijo na vsa usta tega ali onega dobre lastnosti, pa tudi joj mu, kdor njim nij všeč; reglajo, da popolnem pozabijo osmo božjo zapoved na kamenitej tabli nad prižnico. Fantje in deklice, katere se hočejo, ali bi se rade omožile, posebno v tem času rade zahajajo na luščenje in na prejo v tuje hiše; in sploh mladi ljudje porabijo vsako priliko, kder bi se skrivoma od svojih

roditeljev mogli jeden z drugim besedo o tej zadevi pregovoriti ter storiti naklepe za daljno dosego svojih zlatih namenov. Ko se potem bodoči ženin in nevesta nekoliko pogovorita, si rada, ako imata kake prstane, jeden z drugim zamenita; pri tej priliki daje dekcle tudi nasvete, kdo da in o katerem času se sme snubit ali v ogledi priti. Najboljši in za to tudi odločeni ter najsrečnejši dnevi so sobota, nedelja in sredo večer. Za to službo si ženin izvoli svojega kuma ali botra, ali pa jednega najzgovornejših in premožnejših svojih bližnjih sosedov. Dostikrat se primeri, da omenjeni ženin pošlje uže tudi prej kako zgovorno in pri nevestinej hiši dobro poznano in udomaćeno žensko, da od roditeljev zve in izvóse njihove namene o bodočej ženitvi, ali so pri volji in kako, kakor tako imenovani sodec, kadar se o ajdinem cvetji čebele rojijo. Ko je prvo dobro izpalo, kar se sodi po tem, ako roditelji nijso ženinovega dohoda k hiši po-

polnem odrekli, in tudi, ako je šla dekcle, bodoča nevesta, za našo babko iz hiše ter jej tiho nekaj na uho pošepetala, gresta naš ženin in naprošeni oglednik (gotovo prihodnji gostovanjski starešina) ravno tist večer, ko ga je nevesta uže zato odločila, snubit. Da morata biti oba praznično oblečena, razume se samo o sebi. Najbolji, da, najprilicnejši čas je za to večer, prvi mrak. Zdaj ženin poišče za to uže pripravljeni denar, da ga, ako bode sreča mila, da nevesti za zadržav, za kar se večji del srebrne dvajsetice ali tolarji rabijo. Ko sta tedaj gotova, pogleda se še ženin enkrat v ogledalo, ali je vse prav ali ne, vzame bel prt, si priveže bel predpas, in ko mu še živci njegov oče ali mati še nekaj za popotnico povedo, ga z žegnano vodo poskropijo, odpreta duri in gresta svojo pot. Brž, ko sedaj naša popotnika stopita na prosto ter vidita, da sta na samem, začneta se pogovarjati in posvetovati, kako da začneta in kako

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. marca.

Na **Dunaji** je danes pogreb nadvojvode Franca Karla. Raznih evropskih vlad zastopniki so prišli udeležiti se, mej temi se posebno omenja italijanski princ Amadeo, katerega je cesarjevič Rudolf (vrnivši se brzo s potovanja po Nemčiji) na kolodvoru slovesno sprejel.

Na sprednjem mestu prinašamo izpisek razložbe grofa **Andrassyja**. Ogerski odsek je precej začel debato o njej. Poročevalec dr. Falk je dejal, da je z zahtevanjem vlade zadovoljen, samo, ker se čuje o obsedenji Bosne in Hercegovine, naj vlada garantira, da se 60 milijonov ne bode na to rabilo, temuč da se namerava res velika in resna akcija in da se bode klicalo oba parlamenta na posvet, kadar se ta akcija začne. — Tedaj Magjari žele le še zmirom vojske.

Vnanje države.

Ruski car je 10 t. m. ob rojstvenem dnevi svojega sina carjeviča naslednika poslal mu zlat, z dijamanti ukrašen meč z napisom: „Za izvrstno poveljništvo ruščuškega oddelka.“

Kongres se utegne, kakor oficijozni listi zdaj pišejo, 31. marca v Berlinu sniti pod predsedništvom Bismarkovim. Razen družih velevlasti se ga udeležita tudi Francoska in Turčija.

Iz **Belgrada** zanesljiva poročila javljajo, da so bili vsi dopisi in telegrami iz Srbije, kateri so poročali o kakej razpornosti ali sovražnosti Srbije do Rusije — izmišljeni in zlagani. Mej Rusijo in Srbijo vlada lepo sporazumljenje, vse je bilo narejeno in dogovorjeno že pred vojsko.

Iz Belgrada se zdaj poroča, da bode Srbija vsled sklenenega miru povečana za 120 kvadratnih milj in 250.000 duš. Ta nova meja Srbije se začneja pri Pandiralu, gre na Ak-Palanko, potem čez Radiševico, Sremico, Modrostino, Blazidico, Leskovač, Pričevac, Djevo, ob Moravi čez Golemo Selo, Topolnico, Graštica, Novoselo, Vučji trn, do Mitrovice, in Novipazar do Raške. Drinska meja se tudi regulira.

Mej **francoskimi** reakcionarci desnice senatove razpad raznih strank narašča. Celo mej Bonapartisti, ki se zarad pomanjkanja denarjev novih volitev boje, narejajo se nove stranke, ki druga drugej nasprotujejo.

Na **Italijanskem** je iz slučaja Crispijevega nastala popolna ministerska kriza. Kralj je naročil levičnjaku Cairoliju naj novo ministerstvo sestavi. Vendar mu je rekel, da ne pusti izpreminjati vnanje politike, garancijske postave in temeljnih osnovnih postav države in ustave.

naj vodita svoj govor, da bi ložje svoj namen dosegla. Bog varuj, da bi se utesnila srečati s kako koli žensko osebo, posebno pa s staro ne, ker potem bi „ne bilo sreče“, in je bolje, da se nocoj ne gre.

A ko prideta naša popotnika srečno do nevestine hiše, bile so duri uže ta večer navlaš še ne zaklenene. Prvi stopi v hišo ženinov sosed, ali kum, ali kdor je z njim, za njim pa ženin sam, kateri se zadnji vsede v izbi blizu hišnih vrat, ker do mize iti tudi nij dobro, ker to vse ovira bodočo srečo. Naprošeni oglednik pa gre takoj k gospodarju ali k hišnej materi, katera sta z neakim ponosom naša prišleca prav prijazno sprejela, ter se začnejo z njima o marsičem pogovarjati. Govori se navadno o preteklih in bodočih letini, o lepih konjih, o dobrih govedah, pa tudi o vinskeji in sploh o tržnej ceni. Domači oče se rad pohvali, koliko je lansko leto pridelal, koliko skupil, posodil in sploh rad prišavlja, da so slabi in trdi časi za denar.

V **španjskem** kongresu je bil bran budget za 1878. Španija ima 752 milijonov pesetas dohodkov in 760 m. stroškov, torej deficit. Petrolej in mineralna olja plačajo povišane cene.

Dopisi.

Iz **Gradca** 9. marca [Izv. dopis.]

„Slovansko pevsko društvo višjih šol v Gradcu“ je bilo priredilo 25. februarja „besedo s plesom“ v dvorani „zum grünen Anger“. Zbralo se je bilo mnogo odličnega sveta. Nad 50 parov sukalo se je po krajnih slovanskih melodijah, izborno izvrševanih po godbi 79. pešpolka grofa Jelačića skoro do rane zore. Pevsko društvo sme biti ponosno na to veselico, kajti bila je, rekel bi, „elite-bal en miniature“. Tukajšnje občinstvo, tudi neslovansko, rado se zanima za te ples; nemške gospice poznajo jih pod imenom „beseda“. Prejšnja leta je namreč društvo „Slovanska beseda“, dokler je obstajalo, priredilo vsako leto po jeden jednaki ples. Vse hvale vredno je, da je po njenem prenehanju povzelo slovansko akademično pevsko društvo ta posel. Pred začetkom plesa peli ste se pesni „Žezulinka“ in „Plesalna“. No, ako pevci niso zadobili dovoljne pohvale, naj se tolažijo s tem, da je pri enakih slučajih petje povsem nevhvaležno delo; kajti, bodisi program še tako kratek, ženski svet le nestrpljivo cepeta z nožicami. Pevcev je bilo okolo 20, pa večinom Slovenci; zdi se mi, da se Hrvati in Srbi le vse premalo zanimajo za to važno društvo. Res je, mej njimi nij mnogo izurjenih pevcev, a mnogo lepih, čistih glasov in dobrega posluha. Tega se človek lahko prepriča pri vsakem zborovanju društev „Hrvatske“ in „Srbadije“. Trebalo bi le dobre volje in marljivosti. Pevodja društveni, povsem priljubljeni Čeh, g. Fr. Dolejš, gotovo bi drage volje podučeval neizurjene gospode tudi v posebnih vajah, da se jih le primerno število oglasi.

Poleg akademičnega pevskega društva imamo v Gradcu še jedno „slovansko pevsko društvo“, ki pa svojega delovanja ne more nadaljevati, bodisi zaradi pomanjkanja pevskega močij, ali pa zaradi malomarnosti društvnikov. Vsaj letos nij bilo še slišati o kakem nastopu. Materijalno baje ne stoji na slabem. Nasprotno pa je z akademičnim pevskim društvom; ono se je letos vzdrževalo skoro jedino le po podpori dijakov. Če se pomisli, da mora ono

plačevati najeto sobo, klavir in pevovodjo, da nakupovanje muzikalij mnogo stane, da se mesečni doneski dijakov jako skromni (po 30 novcev) in se poleg tega še neredno vplačujejo, zares se je čuditi, da se je zamoglo sploh še do sedaj vzdržati. Dokler se lansko leto nij bilo ustanovilo novo pevsko društvo, bilo je dijaško na trdnjejši podlagi; imelo je obilo društvnikov nedijakov. A sedaj je drugače; gospodom je nedijaško društvo bolj pri srci, po vsej sili bi ga radi imeli; akoravno lahko sprevidijo, da ga nij moči spraviti na noge. Dijaško društvo je v 7 letih svojega obstanka pokazalo dovolj svoj življ, lepo število pevske večerov in drugih zabav nam priča o mogočem obstanku društvenem. Ne bi li bilo tedaj bolj pametno, da se podpira jedno društvo, nego da hirati dve? Se ve da, lepo bi bilo, ako bi imeli v Gradcu društvo jednako dunajskemu. A gospoda! računajte s faktorji, koje imate. Dunajsko pevsko društvo se ne naslanja na dijake, ko na bistveni temelji, oni so mu le dobrodošla podpora. A kako je z graškim društvom? Smelo trdim, da še jednokrat ne bi bilo moglo nastopiti, ako ne bi bili sodelovali dijaki. Pričakovalo se je, da bodo dijaki popustili svoje pevsko društvo in podpirali novo nastalo. Da, to se je celo terjalo od njih, in jako se jim je jemalo v zlo, ko tega storili niso.

Pa zakaj ta separatizem? Je-li toliko ležeče na imenu? Se niso li k vsakej veselici dijaškega društva vabili vedno vsi poznani tukajšnji slovanski narodnjaki in njihove družine? Ne morejo li v dijaškem krogu vaditi se in nastopati tudi pevci nedijaki, kakor se to vedno zgodi tudi v nemškem akademičnem pevskem društvu? Od strani dijakov vsaj se radovoljno sprejmejo. Pustimo tedaj to škodljivo strankarstvo in podpirajmo društvo, ki je uže prebolelo svoja otroška leta in ki jedino v Gradcu sem ter tja zbere Slované v pošteno domačo zabavo. Vsaj društveni donesek, po 2 gld. za semester, gotovo nij tolik, da bi ga ne zmogel vsak samostojen človek, kojemu je mar razvitek slovanske ideje v tujem mestu.

Iz **Móšenj** 9. marca [Izviren dopis.]

Pretekli ponedeljek 4. t. m. šel je iz tukajšnje vasi obče spoštovan mož visoke starosti, namreč 82 let, v Kropo k cerkvenim opravilom, od koder se je domu grede, v gostilni pri „Jarmu“ zunaj trga okrepcujoč se, neko-

ženinovi starši. Ako je na starih spoznati, da se ta poroka utegne zgoditi, kar se ve da tudi naš ženin od neveste v kuhinji zve, potem se čez mali čas vrmeta v hišo, da še tudi ženin nevestine starše poprosi za nevesto. Ko to nalogo ženin izvrši, se mu starši, navadno pogledavši hčer, odrežejo, da se še ne bi rada njih zaprosena hčerka omožila, na kar jim odgovori, da rada, če je po volji očetu in materi, je tudi njej po volji. No, ko se je tedaj zdaj še marsikaj pogovorilo, reče nazadnje oče: „če bi se rada imela in je tako Božja volja, potem pa naj bo,“ kar je, se ve da vsem pričujočim jako ugodilo. Oče vzame s klina veliko zeleno „ročko“, obriše z nje prah, gre v klet, ter jo natoči do vrha in mej tem je uže tudi hišna mati pod rolom, kjer kuha dolgo „klobaso“ ali peče navadno „ocverkovico“ za oglednike. Ženin pa mej tem časom potakne nevesti z adav, to je pri-nešene srebrnike, kot poroštvo, da se ženitovanje več ne podere. Ko so potem opravili

Tudi hišna mati rada poveda, da, če ravno mora vedno pod rolom stati in tuje delavce pri domačej mizi hraniti, vendar je še letos tri velike lonce masla napravila ter iz jajc in iz kuretine toliko dobila, da je v mestu v jeseni kupila hčeri lepo kocmanko, sebi pa kozuh, tak, da je še vso zimo, dasiravno hodi uro daleč k maši, nij zeblo. Take in enake govornice trpe časi jako dolgo, tako, da je kazalec na uri, ta nesrečni nemirnež, uže po trikrat obhodil svoj pot in tako prisilil naša snubača začeti izpeljavati svoj namen. Prvo začne ženinov pomagač, to se samo ob sebi razume. Brž, ko je prve besede izustil, je uže hčerka, namenjena nevesta, vzela na peti dolgo in široko skalo, jo užgala ter šla iz hiše, navadno v kuhinjo. Tudi naš ženin gre takoj za njo, da ta čas stari jeden družim svoje misli razodenejo. Nevestinim staršem, posebno ako so oddaljeni, morajo se povedati vse okoliščine ženinovega gospodarstva, njegova marljivost, in sploh se jemlje v poštev veliko to, kaki so bili

liko pomudil. Mej več gostovi bil je tudi gosp., kateri se je s tem možem v pogovor od sedanjih vojsk spustil, in se končno izrazil, da mora zdaj na vsak način „punt“ vstati in da bi bil potreben; ali mož ga zavrne, rekoč, da punt še nikomur nij nič dal, kar se iz sedanjega uboštva na Jugoslavjanskem vidi. Ker mož nij po njegovej volji govoril, in ker ga drugače nij bil zmožen ugnati, ko se je proti možu ustil, da on mora, ker vsak dan časnike prebira, vendar več vedeti, kakor en zarobljen kmet, pokazal je svojo junaštvo, ali bolje rečeno surovost s tem, da je udaril s celo pestjo in vso močjo moža po očeh, da se mu je curkoma kri vlila, zarad katerega udarca zdaj mož bolečino in kazenje obraza trpeti mora.

Najbrže omenjeni človek same nemčurske in magjarske liste preobrača, iz katerih se njihove pameti z veliko žlico najesti misli; svetujem mu, naj vsaj včasih v kak mirni slovanški časnik pogleda in gotovo mu ne bodo take čenčarije iz ust letele, če ima še zdravo pamet. — Mogoče, da jima govor tudi v kakej reči nij šel vkup, ker človek kmetskega stanu in pri teh letih nema toliko vednosti, ne v politiki ne v jezikoslovju, kakor kakov doslužen vojak, ali tak, ki vsak dan časnike prebira; to bi bil tudi lahko izprevidel oni, in, namesto s tem možem, bi se bil rajši šel s pustnimi šemami razgovarjat, mej katere uvrsten biti bi bila zanj večja čast, kakor po gostilnah stare može pretepavati.

Iz kranjskega okraja 20. marca. [Izviren dopis.] Kar so bile učiteljske plače na Kranjskem urejene, so nekateri davkarski uradi učiteljem na roko šli, in so bili z njimi prav prijazni, jim na tanko in v vsakem času po preteku meseca radi njih trdo zaslužene dohodke izplačevali.

Meseca marca 1. l. je pa v Kranji novi kontrolor, g. Murgelj, učiteljem, ki nijso sami po plačo prišli, listke poslal, onim pa, ki so sami prišli, ustno ukazal, da za naprej morajo vsak zadnji dan meseca pobotnice poslati, ker je potem prvi dan meseca plačilni dan.

Ker je več učiteljev po eno, da celo dve, ali še več ur od Kranja oddaljenih, jim bo to težave in stroške prizadevalo, ker bodo morali zadnji dan meseca in zopet prvega kakega človeka najeti, da bode šel v Kranj po njih pičle in trdo zaslužene dohodke, od katerih bodo po morali precej nosaču veliko večerjo, ter se dogovorili, kdaj gredo „na razgledi“, kedaj ženitno pismo delati in k gospodu župniku, da je zapišejo, potem se naša znanca od vseh domačih lepo poslovita in otideta s tem, da še ženin in nevesta zunaj pri voglu postojita, tihoma se poslovita in morebiti tudi prvokrat poljubita, če ju nihče ne gleda.

Drugi dan nij še bilo poludne, uže se je po celi vasi raznesla vest, da so naši ogledniki nocoj hodili snubit. Sosedova baba, starka, katera uže od Martinjega v zapečku sedi, kašlja in se krega, da so se je uže vsi otroci naveličali, se denes počuti zdravo, hitro obuje svoje plesnjive in usušene črevlje, ter gre od hiše do hiše in nese to veselo predpustno vest vsem svojim starim in mladim znankam. Tu se govori, klopoče in reglja: „tak bo“, ali „taka bo“ in vse dobre, posebno pa vse slabe lastnosti ženina in neveste, da si ravno sam sv. Peeter niti naš natančni gospod fajmošter ne vedo zanje, spravijo ženske na dan,

za pot plačati. Mislim, da ne dela velike preglavice davkarji ta peščica bolj oddaljenih učiteljev, ako pošljejo po svojo plačo tudi na kak drug, a ne ravno na prvi dan meseca kakega človeka iz vasi, ki gre tudi po drugih poslih v mesto, ne pa nalašč po to učiteljsko plačo, ali pa če učitelj prihodnji četrtek sam pride, ko pride po drugih opravilih v mesto.

Ali bi ne moglo tako biti, kakor je bilo do sedaj?

(To opravičeno vprašanje, upamo, bodo rešili gospodje predstojniki dotičnega kontrolorja. Ur.)

Iz Ptujja 9. marca. [Izv. dop.] Dne 7. marca je ptujsko učiteljsko društvo v tem letu tretjekrat zborovalo. Sešlo se je 36 učiteljev in 4 učiteljice. Po kratkem pozdravu je predsednik, bistra glavica, gosp. Robič naznanil odhod dveh društvenikov, in sicer preselitev gosp. Belca iz šent. Lorenca v Ptirk in gospoda Postružnika iz Zavrčja v faro in deželo — kder učitelja nobeno breme več ne tlači — nego črna zemljica mati. Ko je zapisnikar protokol od febr. prebral, je g. Romih referiral o opravljenem redu društvenega vodstva, katerega je g. Robič sestavil. Ta naredba se je, odkar to društvo obstoji, (10 let) prvokrat vpeljala. Potem razpravi predsednik okolo 10 dopisov in naprosi g. Ranerja, c. k. nadzornika, da poroča o risanju in oblikoslovju. Prednašanje se naslanja na Graudauerjeve zvezke 2. in 3. Gosp. Raner dokazuje, kako naj učitelj pri tem predmetu postopa, da učenci ne vadijo samo rok, ampak, da se jim izuri oko — in ubistri um. Pri vsakej črti kaže, kako lepo se da oblikoslovje z risanjem uže pri novincih zvezati in zmirom bolj obširno nadaljevati. Zares, po takej metodi se mora doseči zaukazani cilj. Ta govor je trajal ¼ ure in predsednik je govorniku izrekel zahvalo. Na to stopi g. Romih, katerega tukaj v matematičnih in fizikalnih znanostih močno čislamo, na oder, in prednaša o vremenskem nauku. Po obnem teoretičnem uvodu govori osobito o vetrovih. V pojasnenje rabi kredo in globus. Tudi njegov govor se živahno sprejme. Ko predsednik zbor sklene, priporoča slovenske Slomšekove pesni in fabule, katere je vrli gosp. Lendovšek zbral. Učitelji precej po njih segnejo.

Iz slovenskega štajerja 8. marca. [Izv. dop.] (Šolsko.) V poročilu graškega mestnega zbora o njegovem delovanju v

minoletem letu nahajam za strokovnjaka zanimiv sklep, po katerem bodo v Gradcu vse ljudske šole tako organizirali, da bode vsake le pet razredov obsegala. Vsled tega se bodo nekatere ljudske šole, ki še toliko razredov ne štejejo, na 5 razredov razširile, a one z večjim številom razredov na 5 razredne šole znižale. Pri tem sklepu je vodila graške šolske gospode ta misel, da za večine otrok v navadno izobraževanje zadostujejo 5 razredne narodne šole. In kdor pa se hoče še dalje izobraževati, ima na ponudbo srednje in meščanske šole. Ako bi se pa kazala potreba še za več meščanskih šol (do zdaj ste samo dve), pripravljen je mestni zbor še nekatere 3 razredne meščanske šole ustanoviti. V meščanske šole naj bi vstopili oni otroci, kateri so 5 razredno ljudsko šolo dovršili pa nečejo v srednje šole iti. Izostati čisto iz šole pa ne smejo, ker nijso še morda 14. leto izpolnili. Poleg tega je pa še ta sklep obveljal, da ima vsak razred ljudske šole obsegati eden sam odderek. Ta sklep so gotovo graški učitelji z veseljem pozdravili. Do zdaj so bili namreč učitelji na malorazrednih šolah primorani po več oddelkov v enem razredu združevati, kar jim je podučevanje zelo potežilo. Vsled naredbe deželnega šolskega sveta je namreč treba otroke po starosti v oddelke deliti, in učitelj se mora nekako z vsakim oddelkom posebej pečati, kar je združeno z velikim trudom, a vspeh nij nikakor s poživljanjem učiteljev v pravem razmerju. No, vsled tega sklepa graških pedagogov in šolnikov se menda tudi na drugih večrazrednih šolah ti malo potrebni in malo koristni oddelki strogo terjali ne bodo.

Domače stvari.

— (Vstaški vodja, Hercegovac Peter Babič), ki je bil poldrugo leto v Celovcu interniran, izpuščen je bil na ukaz ministerstva notranjih zadev 9. t. m. in se je včeraj na povratku (v Bosno ali Hercegovino, kam pride še sam nij vedel, ker so stvari na jugu še nejasne) mudil tu v Ljubljani. Mož, kateremu je v Luka Vukalovičevem vstanku odsekan bil cel palec močne leve roke in kateri je bil zdaj v avstrijsko interniranje le za to prišel, ker je čez našo mejo prinesel nevarno strelno rano v stegnu zdraviti, — ne zna ni čitati ni pisati, a kaže v razgovoru (govori samo srbski) primerno velik

te klepetulje. Pa pustimo to, ter se raje vrniho in hodimo za našim ženinom in za nevesto, ter sledujmo na dalje naš običaj.

Kakor je bilo zgovorjeno prvi večer, tako se je tudi zgodilo. Nevesta je šla takoj drug dan s svojo materjo k ženinu na razgledi in ker jima je vse prav, gredo takoj tudi ženitno pismo delat, katero jim je gospod bilježnik prav rad tudi napravil. Zljaj se pa gre v farovž, da se ne zamudi dan, katerega je g. župnik zato odločil. Prišedši k gospodu, sta rešina takoj razodene svojo željo, ter poprosi da se zapiše novi par. G. župnik poišče svoje očale, jih obriše in na nos natakne, ljudi ogleda, vzame izza uha vtakneno pero, ter resno vpraša, ali nij novi par v kakem duševnem ali telesnem sorodu. Kot natančen duševni pastir vpraša tudi, ali nema jeden ali drugi s kom drugim kakovšnih zaobljub, ali sploh kaj takega, kar bi bilo za izpodtiklaj novemu zakonu. Ker tega vsega nič nij, se brž vsede in zapiše novi par, ter jima pove, kako naj

hodita ves ta čas k maši in izpovedi in h konci še najhujše, to je, kako pridno se naj učita katekizem za potrebni zakonski krščanski nauk in potem se poslovijo. Sedaj pa se gre naravnost na zaročke.

V hiši nevestinega očeta je uže mati pred dvema dnevoma hren ostrugala, runo skuhala in skvasila, ter še Bog ve, koliko jedij pripravila, da dokaže s tem svojo umetnost, katera je svedoštvo, da tudi njena hčer nekaj zna. — Ker je tedaj vse pripravljeno, sedejo došleci k mizi, pijó in jedó in potem se naredi plan o celem bodočem gostovanju.

Toliko hiš se bode pozvalo, toliko mesa in vina se bode kupilo. Ti bodo „zovčini“ (pozavčini), ti „svatovci“, ti „muzikaši“, ta pa „zastavnjak“ itd. In ko je tako vse dogovorjeno, otidejo vsak na svoj dom. Od tega časa pa, ako ženin nij zelo oddaljen, skoraj vsak dan pohodi nevestino stanovanje.

(Konec prih.)

razum za javne stvari in eneržijo, a navdušenje za narodno svobodo. Dva brata sta mu v boji pala. Mnogo imenovani vstaški vodja Golub-Babič mu je v rodu. Naša vlada mu je dala potni list le za 14 dni. Preverjen je, da je izpuščen za to, ker so zmagali njegovi bratje Črnogorci in Rusi. Ko bi ne bili, meni, da bi ga bili obdržali „Švabi“ še v varstvu. A tako je prepričan, da je „Gorčakov pisal Andrassyju“, da naj naši vstaškega vodjo Petra Babiča izpuste. Sicer pa je hvaležen našemu cesarju za dobro obskrbo svojo in za izlečenje svoje rane. On nij mogel prehvaliti, kako lepo in bratovsko so ravnali nekateri „Slavjani“ v Celovci z njim.

— (Slabi časi.) Tukajšnja predilna tovarna (špinfabrika) je pretečeni teden odpovedala 40 delavcem in delavkam službo in delo. Tej prvi odpovedi sledile bodo baje še druge. Uzrok pomanjšanja dela je, da nij z izdelanim blagom uže mnogo mesecev nikakoršne kupčije. Kaj bodo počeli usmiljenja vredni ubogi delavci, katerih večina je oženjena? Povsod drugod tudi dela in zaslužka manjka!

— (O umrlem prof. Melcerji) piše njegov prijatelj v „Slov.“: Rojen je bil Melcer Karel 27. jan. 1814 v Ljubljani. Po latinskih in licejskih šolah je dovršil bogoslovje l. 1835; toda premlad za mašnikovo posvečenje vstopi za veroznanskega učitelja v tedanjo trgovsko šolo, l. 1836 v gimnazijo za pomočnika ali adjunkta, l. 1838 pa se poda v Gradec v pravoslovje, l. 1842 se pripravlja za sodnika, in se l. 1845 res tudi izprašati da iz kazenskega in državlanskega prava. Ker ga to vendar nij veselilo, je postal že l. 1843 sluga priročnik v knjigarni Celovski, od koder je prišel l. 1850 za pisarja v knjižnico ljubljansko. L. 1851 prestopi v srednje šole gimnazijske za učitelja, opravi preskušnjo iz zgodovinske in zemljepisne znanosti, ter postane profesor l. 1853, in služi nato — podučevaje razven omenjenih predmetov časih latinsčino, nemščino, slovensčino in nekaterikrat računstvo — do avgusta l. 1875, kadar je moral v pokoj.

— (Nemško gledišče) je na ukaz deželnega odbora bilo včeraj, na pogrebni dan cesarjevega očeta, zaprto.

— (Duhovenske spremembe) v ljubljanskej škofiji: G. Franc Brulec je bil 9. t. m. za Dolino vmeščen. Na njegovo mesto za kateheta na nunske dekliske šoli v Loki pride g. Šimen Zupan.

— (Iz celjske okolice) se nam piše: Pri našem učiteljskem društvu so se po prizadevanji g. J. narodnostne razmere izboljševati začele, t. j. na slovenski jezik se bode vendar enkrat pri skupščinah oziralo. Prav je tako; vsaj bi v nasprotnem slučaju veliko narodnih učiteljev društvu hrbet obrnilo.

— (Občni zbor društva Marijine bratovščine) se je vršil pretečeno nedeljo ob 10. uri dopoldne v magistratnej dvorani. Navzočnih je bilo nad 100 udov. Predsednik g. Horak prične zbor s sledečim ogovorom: „Ko vas vse navzočne prijazno pozdravljam, pričnem denes toletni občni zbor, kateri je mojega službovanja tretji. V naši zadnji občni skupščini ste sklenili, da se §. 3. naših društvenih pravil tako preuredi, da se vpisnina za novo pristopivše ude času primerno povikša in sicer do 20 let na 4 gl., od 20 do 30 let na 5 gl., od 30 do 40 let na 6 gl., od 40 do 50 let na 7 gl., in za vsako, to starost

prestopivše leto po 1 gl. za leto plača. Tudi ste sklenili, da se le tisti zakonski otroci, čegar sta oče in mati uda društva, o smrti pokopljejo do 15. starostnega leta na stroške bratovščine. Slednjič ste sklenili, da se vsako leto od občnega zbora izvoli pregledovalni odsek 3. udov, da pregleda račune tekočega leta, kakor tudi stan premoženja, kateri prihodnjemu občenemu zboru o tem poroča. — Slavna c. kr. deželna vlada je z odlokom 25. januarja 1878, št. 530, potrditi blagovolila te preuredbe društvenih pravil. Tako je zdaj upanje, da se bode društveno premoženje množilo in da bodo potreščine tati pokritje našle, kar vam k vednosti objavljam. Prosim vas, to svojim sorodnikom in znancem blagovoljno naznaniti in tako društvu prav veliko novih udov pridobivati. Predstojništvo Marijine bratovščine podaja denes zopet svojim čestitim udom pregled svojega delovanja za leto 1877. Ono kaže stan premoženja in poroča tudi o drugih dogodkih bratovščine v tem letu. V zadnjem občenem zboru 25. februarja 1877 so bili gospodje: Ahčin Gasper, Drašler Franjo in Maček Ferdo po aklamaciji v predstojništvo zopet izvoljeni. Predstojništvo imelo je preteklo leto 4 redne in 5 izrednih sej. Dne 20. marca se je predstojnika namestnik g. Štepančič Anton prostovoljno svojemu službovanju odpovedal in ob enem tudi izstopil iz odbora. V redni odborovi seji 6. maja vršila se je volitev vodstva. Bili so po nadpolovični večini glasov gospodje Horak Ivan, za predsednika, Pakič Mihael, za namestnika, Drašler Franjo za blagajnika in Regali Jos. za zapisničarja izvoljeni. Gospodje Arko A., Arzelin Val. in Lachajner K., kateri so bili od občnega zbora izvoljeni, da pregledajo društvene račune za leto 1877, so svojo nalogo izvršili in vam bodo o tem poročali. V preteklem letu 1877 je 75 udov bratovščini pristopilo, umrlo je 59 udov in 23 otrok. Vse društveno premoženje je znašalo konec leta 1877 21.018 gld. 70 $\frac{1}{2}$ kr., konec leta 1876 pa 20.461 gld. 16 $\frac{1}{2}$ kr. Tedaj se je premoženje to leto za 557 gld. 54 kr. pomnožilo. Ta izkaz jasno razodeva, da kljubu mnogih opovir, kakor: večjega števila umrlih udov, ravno tako tudi konkurence zdaj v Ljubljani obstoječ h podpornih in pogrebnih društev, je to naše leta, 1758 osnovano, tedaj uže 120 let obstoječe društvo vrlo napredovalo in kaže dozdej še nikdar doseženo premoženje. Deloma se to množenje premoženja opira na večjo vrednost lozov, kakor tudi na vzdignene denarne svote od izžrebanih krajskih zemljišnih obligacij. Društvo šteje 411 moških, 1310 ženskih, tedaj vkupe 1721 udov. Predstojništvo želi, da bi društvo se s pristopom novih udov vedno okrepcavalo, da bi ono potem namen človekoljubnosti, kar vodstvo vedno navdušuje, zmirom razširjevati moglo. Po prostovoljnih odpovedbah in po izžrebanji so letos mesto izstopivših gg.: Bokav Josipa, Horak Ivana in Štepančič Antona trije udje v društveni odbor voliti. Izstopivši se morejo zopet voliti. V odbor se volijo gg.: Horak, Pirnat in J. Župančič. Za pregledovalce računov se izvolijo gg.: Arzelin Val., Arko Albin in Lachajner Karel. Prošnja društva sv. Vincencija in društva za podporo ubogih fare sv. Jakoba v Ljubljani se ne ušliši, ker ima društvo v prvi vrsti nalog, reveže mej svojimi društveniki podpirati.

Zahvala.

Znano je, da je 7. julija lanskega leta Gornje Radgonski okraj grozna toča tako jako oškodovala, da se je bilo treba velike sile in strašne lakote bati. Pa kmalu se je sestavil pomočni odbor (Notstands Comité) in hvala bodi našemu veličanstvenemu cesarju in milostivemu vladarju Francu Jožefu za velikodušni dar — hvala štajerskemu deželnemu odboru in mnogim privatnim — hvala naglej pomoči visokosposlovanega gosp. namestnika žl. Kübeka — hvala gospodu okrajnemu glavarju vitezu Premeršteinu, žl. gospodu grofu Wurmbrandu in vsem drugim udom pomočnega odbora, po katerih pomoči je bilo mogoče grozno lakoto od tega kraja odvrniti.

Oškodovanim posestnikom se nij samo mnogo semen podarilo, temuč se je tudi mej reveže uže trikrat moka in sol delila; in sicer prvokrat meseca decembra, drugokrat v januarji, tretjikrat v februarji in še četrtikrat se bode v mesecu marca delilo.

Vrhu tega so dobile šole v Gornji Radgoni, v Kapeli in Negovi toliko novcev, da se kupi revnim učencem nekoliko kruha.

Za to imenitno in žlahtno dejanje se imamo našemu najmilostivejšemu vladarju in veličanst. cesarju zahvaliti; hvala pa tudi vsem zgoraj imenovanim gospodom, kateri so se svojim trudom potrebne reči oskrbeli.

Ker vam z družim ne moremo vaše blagodušnosti in truda povrniti, zato vas prosimo: Sprejmite v teh vrsticah našo srčno zahvalo!

V Orehovci, 26. februarja 1878.

V imenu kmetovskega društva:
France Vračko,
predsednik.

Tuji.

11. marca:

Evropa: Schlager iz Gradca.
Tri Sloni: Brandl iz Dunaja. — Benzl iz Gradca. — Lausn iz Ribnice. — Vole iz Belepeči. — Berg iz Dunaja. — Schöffel iz Trsta. — Lenček iz Starega trga. — Socilo iz Trsta. — Kopčič iz Gornjega grada.
Tri Malice: Knoll iz Dunaja. — Binder iz Gradca. — Vranich iz Trsta. — Küstner iz Dunaja. — pl. Gosleth iz Hrastnika. — Rapovž iz Zagorja.

Dunajska borza 12. marca.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	62 gld.	65 kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	66	90
Enotni drž. dolg v srebru	74	50
Zlata renta	111	25
1860 drž. posojilo	800	—
Akcije narodne banke	231	50
Kreditne akcije	118	95
London	9	49 $\frac{1}{2}$
Napol.	5	59
C. kr. cekini	105	20
Srebro	58	55
Državne marke		

„Rheumatismus-Aether“

za odpravljanje bolečin vseh vrst, akutnih in kroničnih. (79—1)

Ta „Aether“ je najboljša, najrealnejša in najgotovješe izmed vseh dozdej znanih sredstev proti skruini (trganju po udih), protinu, vsakovrstnim otrpenjem rok ali nog, zbadljajem itd. Prav po gostem izgine imenovana bol uže izza enkratnega uporabljenja popolnem. — Cena velikej sklenici z navodom 1 gld., malej sklenici z navodom 40 kr. Najmanjša pošiljatev po pošti je ali 1 velika sklenica ali 2 mali sklenici. Pri poštnih pošiljativah se računa zavijanje in kolek z 20 kr.

Zaloge v Kranjskej: v Ljubljani: Viktor v. Trnkoczy, lekarničar „pri zlatem jednorogu“, na mestnem trgu štov. 4; v Rudolfovem: Dom. Rizzoli, lekarničar.

Najfinejše

olje iz sala pomuheljevih (dorševih) jeter

izvratno zdravi kašelj, sušico, rakitis, bramorje ter najboljše čisti kri.

Vsako steklenico z navodom po 60 kr. prodaje

Gabriel Piccoli,

lekarničar, na dunajski cesti v Ljubljani.

Vnanje naročbe izvršujó se takoj s poštnim povzetjem. (72—3)